

VODNÍK

časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s.

22. marec
Svetový deň vody

Obsah:

5

Voda, water, wasser, aqua....	3
Svetový deň vody s VVS	4
Zlato v rukách	5
Slepá spravodlivosť?	8
TÁ PRAVÁ VODOVODNÁ	10
Košičanka pokorila mužov a splnila si detský sen	13
Život s muzikou	18
Relax	19

8

10

18

Aktivujte si elektronickú faktúru
v pohodlí
vášho
domova

Komfortné vybavenie
služby vďaka

Zelenej pošte

Zelená pošta

www.vodarne.eu

Voda, water, wasser, aqua...

Angličtina, nemčina, latinčina, to sú základné jazyky, v ktorých si väčšina z nás spomenie, ako sa povie voda. Skloňuje sa však v desiatkach ďalších jazykov, možno oveľa viac v tých krajinách, kde jej je, žiaľ, málo. Zrejme si nedokážeme predstaviť svoj denno denný život spojený s hľadáním pitnej vody, či niekoľkohodinové putovanie za ňou. A predsa, státisíce ľudí aj dnes žijú v podmienkach, v ktorých je pravidelný prísun chladenej, čerstvej a zdravej chutnej vody z vodovodu, na akú sme zvyknutí u nás v strednej Európe, iba utópiu.

Tam, kde vody niet, po nej túžia, u nás, kde jej máme dostatok, zase premýšľame nad tým, aby sme ju nestratili a hlavne, aby bola kvalitná a bezprostredne dostupná, ako je dnes. To je hlavným poslaním každého Svetového dňa vody, ktorý si už štvrtstoročie pripomíname pravidelne 22. marca. Mottom 22. marca 2018 je Nature for water - Príroda pre vodu, neobmedzená škála prírodných riešení ako narábať s vodou, široký potenciál pre vodohospodársku legislatívu. A u nás na Slovensku sme tohtoročné motto našartovali od začiatku roka skutočne razantne.

Od 15. marca sa totiž u nás výrazne posilňuje ochrana vody. Poslanci vo februári schválili novelu vodného zákona a tiež novelu zákona o vodovodoch a kanalizáciách z dielne ministerstva životného prostredia. Vynovený vodný zákon prináša zákaz plavidiel so spaľovacím motorom v najprísnejších ochranných pásmach vodárenských zdrojov, jasnejší postup pri posudzovaní vodných elektrární aj prísnejšie pravidlá pri nakladaní s odpadovými vodami.

Razantne sa novelizované zákony dotýkajú aj povinnosti každého vlastníka stavby či pozemku pripojiť sa na verejnú kanalizáciu. Zavádzajú totiž túto povinnosť pre každého do 31. decembra 2021. Aj vlastníci stavby alebo pozemku, na ktorom bola povolená žumpa, je povinný pripojiť sa na verejnú kanalizáciu.

Všetky zmeny majú jasný cieľ: chrániť naše bohatstvo, ktorého máme zatiaľ v porovnaní s inými krajinami, nadostač. Ochrana vody je pre každú krajinu nesmierne dôležitá. Aj pre našu vodárenskú spoločnosť. Môžeme byť spokojní, že práve tento rok, kedy si pripomíname pätnásť rokov od vzniku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, ako akciovej spoločnosti, sa posilňujú možnosti v ochrane vody.

Verím, že aj tento rok bude pre životné prostredie a pre nás vodárov úspešný. Nielen vďaka tomu. Nedá mi nespomenúť ukazovatele a čísla, ktoré potvrdzujú úspechy VVS, a.s.. Sme totiž najlepšia vodárska spoločnosť na Slovensku v akomkoľvek parametri. Za takmer pätnásť rokov sme zvýšili hodnotu

majetku VVS, a.s. o viac ako dvojnásobok. (V roku 2003 hodnota majetku: 486 tis. 790 000 eur, rok 2018: 1 mld. 057 056 000 eur). Dĺžka prevádzkovej siete potrubí sa zvýšila o 2.790 km. Pribudlo 49 prevádzkovaných objektov, takže z pôvodných 77 sa ich počet zvýšil na 126 (úpravne vód, ČOV atď.). Z pôvodných 159 450 odberných miest sa dnes vodárne starajú o 242 578 miest. To predstavuje nárast o 83 128 kusov, pričom dodám, že počet pracovníkov sa znížil o 173 osôb.

Keď som pred 15 rokmi začal viesť spoločnosť, zápasila s dlhmi a mala štyri nezosieťované počítače. Dnes naši ľudia pracujú s najmodernejšími technológiami, v zrekonštruovanom modernom prostredí, máme nový technologicky vyspelý vozový park, používame SAP, sme zákaznícky orientovaná spoločnosť a naši klienti si takmer všetko môžu vybaviť cez internet.

VVS, a.s. je lídrom v oblasti čerpania eurofondov, dokázali sme presadiť všetky naše projekty, ktoré sa v plnej miere využívajú na zásobovanie obyvateľov východného Slovenska pitnou vodou a na ochranu vody. Verím, že aj nová legislatíva, aj ďalšie profesionálne kroky našej spoločnosti, pomôžu tento stav ďalej zlepšovať.

Ing. Stanislav Hreha, PhD.
predseda predstavenstva VVS, a.s.
generálny riaditeľ VVS, a.s.

Svetový deň vody s VVS

■ text: Monika Krišková
foto: archív redakcie

AJ TENTO ROK SI MÔŽETE SVETOVÝ DEŇ VODY PRIPOMENÚŤ SPOLU S VÝCHODOSLOVENSKOU VODÁRENSKOU SPOLOČNOSŤOU, KTORÁ OPÄŤ PRIPRAVILA PRE VEREJNOSŤ SÉRIU ZAUJÍMAVÝCH AKTIVÍT.

ANALÝZA VODY ZO STUDNE GRÁTIS

Už tradične sa veľkej popularite teší bezplatná analýza vody z domových studní, nie z verejného vodovodu, v ukazovateli dusičnany. Pokiaľ konzumujete vodu zo studne, nezabudnite si aj tento rok nechať ju skontrolovať v ukazovateli dusičnany práve 22. marca. Zdarma!

Prípadne, spomeňte túto možnosť starým rodičom, priateľom, známym. Vo štvrtok si môžu nechať vyhodnotiť kvalitu svojej vody v ukazovateli dusičnany obyvatelia regiónu, ktorí nie sú pripojení na verejný vodovod a to v čase od 8.00 do 14.00 hod..

Analýzy sa budú realizovať v zákaznických centrách príslušných závodov VVS, a.s.. Stačí doručiť vzorku vody v čistej, uzavretej sklenenej alebo plastovej fľaši, minimálne 0,3 l (3dcl). Výsledky rozborov sa dozviete ihneď na mieste.

Pokiaľ máte záujem o hromadnú analýzu, organizovanú starostom obce pre väčší počet záujemcov, je potrebné dohodnúť termín vopred telefonicky na tel. č.: 055/7924 519. Podrobné informácie o analýze a presné miesta, kde sa na zákaznických centrách organizujú, nájdete na: www.vodarne.eu.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

V rámci Svetového dňa vody VVS otvorí brány vybraných vodárenských objektov pre žiakov a študentov základných a stredných škôl v termíne 21. - 23. marca. Pozrieť si môžete vybrané vodárenské objekty: úpravné vôd (ÚV), čistiarne odpadových vôd (ČOV), chemické laboratória ale i Environmentálne vodárenské vzdelávacie zariadenie v Michalovciach aj s odborným výkladom.

Je potrebné, aby školy poslali na adresy príslušných objektov vopred presný zoznam osôb, ktoré sa na exkurzii zúčastnia. Pre všetkých účastníkov prehliadok VVS pripravila atraktívne darčeky.

SÚŤAŽE

VVS vyhlasuje v časopise Vodníček súťaž pre deti. Súťaž pre triedy o **najlepšiu minikomiks H₂O** na papier s rozmermi A3. Autori si vymyslia sekvenčne usporiadanú postupnosť obrázkov, ktorá by mala rozprávať príbeh alebo opísať dej na tému H₂O. Môže to byť

ľubovoľný rozsah aj výtvarná technika.

Súťaž pre jednotlivcov
Graffiti - voda, wasser, water, H₂O. Má ísť o tvorivú, kreatívnu, moderné spracovanie na papier s rozmerom A4. Víťazný návrh bude podľa možnosti autora výtvarne – graffiti realizovaný na niektorom z vodárenských objektov VVS.

VODNÍK A VODNÍČEK

Dôležité informácie o vode, zdravom pitnom režime, zaujímavé rozhovory s osobnosťami, relax témy, ponúka aj tento rok časopis Vodník, ktorý práve držíte v rukách a jeho detská verzia Vodníček. Nielen v detskom časopise, ale aj v tomto nájdete súťaž o zaujímavé ceny.

Zoznam vybraných vodárenských objektov k SDV 2018

Závod	Objekty	Tel. č.	Kontaktná osoba
Bardejov	ČOV Bardejov	0902 968 240	Ing. Matejovský
Humenné	ČOV Humenné LOV Humenné ČOV Snina ÚV Kamienka	0902 968 118 0903 360 032 0902 968 118 0903 903 962	Ing. Kentošová Ing. Valková Ing. Kentošová p. Halúška
Košice	ČOV Kokšov Bakša ÚV Bukovec	055/ 7952 564 0911 500 212 0902 968 255	Ing. Schäffer Ing. Hudec
Michalovce	ČOV Michalovce LPV Michalovce Environmentálne vodárenské vzdelávacie zariadenie	0911 140 775 0910 868 647 056/ 6810 200	Ing. Poláková Ing. Sabo Ing. Petráková
Prešov	ČOV Prešov - Kendice ČOV Sabinov ČOV Lipany LOV Prešov-Kendice ÚV Brezovica	0911 968 506 0911 968 174 0911 968 174 0910 968 267 0911 968 503	Ing. Löhrinc Mgr. Babik Mgr. Babik Ing. Pekarovičová Ing. Janoško

Zoznam vybraných vodárenských objektov k SDV 2018

Závod	Objekty	Tel. č.	Kontaktná osoba
Rožňava	LPV Rožňava ČOV Revúca	058/ 4824 440 0902 968 164	p. Benediktiová p. Derďák
Svidník	ČOV Svidník ČOV Stropkov LPV Svidník	054/ 7865 505 054/ 7865 505 054/ 7865 440	Ing. Štefaníková Ing. Štefaníková p. Hospodárová
Trebišov	ČOV Sečovce LOV Trebišov ČOV Trebišov	0911 968 013 056/ 6712 441 0911 968 043	p. Havrila Ing. Károlyiová p. Parimuchová
Vranov n/Topľou	ČOV Vranov n/Topľou ČOV Bystré ČOV Čaklov	057/ 4871 444	Ing. Dobranská
GR	ŠLV Košice – Vodárenská č.18 LOV Košice – Vodárenská č.18	0911 968 267 0911 968 564	Ing. Halgašová MVDr. Michľovičová
HS VSSK	ÚV Stakčín	057/ 7674 322 0902 968 232	Ing. Dunaj

Zlato v rukách

Budú mať žiaci, ktorí sa na rozdiel od drvej väčšiny mladých ľudí rozhodli dať prednosť remeslu. Remeslo má zlaté dno, opakovali už naši starí rodičia vedia, o čom hovoria. Zručných remeselníkov bolo v minulosti viac, no tí najlepší boli vždy na pohľadanie. Bohužiaľ, časy našich starých mám sú za nami a dnes je zručných remeselníkov málo a tí najlepší – tí nechajú na seba predlho čakať a dajú si za svoje služby či výrobky masťne zaplatiť. Staré dobré príslovie konštatuje, že „kto je v niečom remeselne zručný, môže si byť istý, že bude mať zaistenú budúcnosť“.

■ **text:** Alena Havrilová
foto: archív redakcie

Faktom je, že skutočných odborníkov vo svojom remesle je nedostatok a situácia je čím ďalej, tým hrozivejšia. Rodí sa menej detí ako pred 30 – 40 rokmi a školy bojujú o ich priazeň. Latky s vedomostnými požiadavkami na žiakov sa znižujú, čo v reále znamená jediné – takmer všetci žiaci základných škôl majú väčšiu možnosť – na rozdiel od generácie pred nimi – ísť študovať na gymnáziá či obchodné akadémie. Znížená latka však sťažuje žiakom budúcnosť – automaticky sa od gymnazistov očakáva nástup na niektorú vysokú školu, no nie všetci oplývajú vedomosťami dostačujúcimi na študovanie špeciálnych odborov.

A tak majú tri možnosti – pokračovať v štúdiu na menej náročnej vysokej škole, ktorej výstup je nejasný a na trhu neuplatniteľný alebo nahlásiť sa po ukončení strednej školy na úrad práce. Len poniektorí, tí s veľkým šťastím si nájdú prácu, v horšom prípade takú, ktorá ich nebaví a len hŕstka z nich bude mať ešte väčšie šťastie a nájde si prácu, ktorá bude zároveň ich koníčkom a v ktorej zužitkujú svoje vedomosti.

Takže sa vráťme na začiatok k definícii notoricky známeho príslovia „Remeslo má zlaté dno“.

V poznaní tejto už historickej pravdy otvára každý rok svoje brány škola SOŠ technická na Kukučínovej ulici v Košiciach. Dalo by sa povedať, že obklopená gymnáziami je jedinečná. Takéto školy vyplnia diery na trhu a tí, ktorí ju ukončia, si budú určovať termíny a cenu. Či to už bude oprava Vášho kúrenia či šitie šiat.

Bohužiaľ, mladý človek často netuší, ktorým smerom by sa chcel uberať a nad jasnou budúcnosťou priveľmi nerozmýšľa. Má však už dostatok rozumu na to, aby registroval preplnenosť úradov práce a dôvody tohto stavu.

Škola na Kukučínovej ulici ponúka na výber dosť možností – študijné odbory s maturitou i odbory končiacie výučným listom. Medzi nimi sa vyníma i jeden z mála odborov na celom Slovensku – nový experimentálny odbor technik vodár vodohospodár. Jednoznačným benefitom je nedostatok vodárenských odborníkov na Slovensku a teda istá práca vo vodárenskej spoločnosti po úspešnom ukončení štúdia. Rovnaký názor zdieľajú i súčasní prváci.

Anna Mária, Alexander, Tomáš, Lukáš. Štyria mladí ľudia, ktorí chcú mať v rukách remeslo a istú budúcnosť. Medzi nimi i prvé dievča v tomto odbore. Vraj spolužiáci sú niekedy gentlemani ☺

Rozhodli ste sa študovať tento odbor sami, alebo za Vás rozhodli rodičia?

Anna Mária, Revúca: Bolo to moje rozhodnutie, rozhodovala som sa sama, rodičia ma do ničoho nenútili. Veľmi ma baví chémia a chcela by som v štúdiu pokračovať na vysokej škole chemickej a robiť rozborý vody. Ovplyvnil ma aj môj krstný otec, ktorý pracuje vo vodárňach a tvrdí, že je nedostatok kvalifikovaných pracovníkov.

Alexander, Vranov nad Topľou: Ani mňa do ničoho rodičia nenútili, rozhodoval som sa s kamarátom, ktorý sem nakoniec neprišiel. O škole som sa dozvedel od ľudí, ktorí prišli na základnú školu robiť nábor a presvedčila ma najmä istá práca po ukončení štúdia. Zatiaľ sa aklimatizujem a mám zmiešané pocity, dúfam, že si zvyknem. Netýka sa to ani tak školy, ale dochádzania. Som z Vranova nad Topľou, som síce na internáte, ale je únavné cestovať každý piatok dve hodiny domov a v nedeľu sa vracieť. Verím, že časom si na to zvyknem.

Tomáš, Spišská Nová Ves: Rozhodnutie bolo moje, rozhodoval som sa medzi touto školou a gymnáziom. No zvážil som to – aby som niečo z gymnázia mal, musel by som ísť na vysokú školu. Zatiaľ sa mi tu páči, rozhodol som sa správne, aj keď je to pre mňa náročné. Som až zo Spišskej Novej Vsi, ale každý deň dochádzam, nie som na internáte. V Spišskej totiž hrám florbal a nechceli ma pustiť do Košíc ☺, ale zvládam to.

Lukáš, Košice: Ja som sa tiež rozhodol sám. Ak by sa mi to podarilo a vyštudoval by som vodára, tak by som veľmi chcel zariadiť, aby okolo vodných tokov bol poriadok. Asi som inšpirovaný obcou, v ktorej byvam – som z okolia Košíc – a tam pri rieke je veľký neporiadok, ktorý padá do vody a znečisťuje ju.

Odkiaľ ste sa dozvedeli o tomto odbore?

Anna Mária: Dozvedela som sa o ňom od môjho krstného otca. Zaujalo ma to, že po maturite budeme mať prácu alebo môžeme ísť na vysokú školu, vďaka čomu potom v práci môžeme mať vyššiu pozíciu.

Tomáš: Ľudia odtiaľ boli v našej škole a rozprávali nám o tomto odbore. Mňa zaujalo to, že budeme mať istú prácu, to u mňa rozhodlo.

Lukáš: Dozvedel som sa o tom aj cez kamarátov, ktorí chodili na túto školu, aj cez ľudí, ktorí prišli na našu základnú školu. Zaujal ma už len tým, ako bolo o ňom písané. Prišiel som preto na deň otvorených dverí a keď som zbadal odborné učebne a majstrov, ktorí tento odbor vyučujú, zapáčilo sa mi tu.

Čo ťa presvedčilo a zaujalo?

Anna Mária: Presvedčilo ma to, že voda tu vždy bola a bude. Zatiaľ som tu spokojná, neviem však, čo bude ďalej ☺ Najviac ma však zaujala práca s vodou a možné rozbory vody.

Lukáš: Presvedčila ma nielen istá práca, ale ako som hovoril – chcel by som dať do poriadku brehy vodných tokov. Odbor je jedným z mála takýchto na Slovensku.

Splnil odbor tvoje očakávania?

Anna Mária: Odbor splnil moje očakávanie, zo začiatku to bolo ľahké, postupne sú predmety ťažšie.

Tomáš: Rozhodnutie bolo správne a odbor splnil moje očakávania, lebo všetko to, čo nám hovorili, tu máme. Som tu zatiaľ spokojný.

Lukáš: Podľa mňa bolo moje rozhodnutie správne, odbor splnil nadmieru moje očakávania. Som tu spokojný.

So skúsenosťami, ktoré tu máš – s učiteľmi, vybavením školy, predmetmi či spolužiakmi – šiel by si do toho znova?

Anna Mária: Učitelia sú tu v pohode, vybavenie máme moderné, všetko nové.

Alexander: Išiel by som do toho znova, ale v inom meste ☺.

Tomáš: Ja by som tiež šiel znova na túto školu.

Lukáš: Určite znova by som šiel študovať tento odbor, s učiteľmi som nadmieru spokojný, aj s vybavením školy – teraz nám v našej učebni pribudol na celú zadnú stenu panel o kolobehu vody.

Máte už aj odborné predmety, alebo ešte len všeobecné?

Tomáš: Máme štyri odborné predmety – vodohospodárske procesy, vodohospodárska technológia, zvyšné dva sú vedľajšie.

Týmto mladým ľuďom, ktorých všetko ešte len čaká, prajeme, aby im škola dala do života nielen potrebné zručnosti a vedomosti, ale i dobrých kamarátov a nezabudnuteľné zážitky.

Čo však hovorí na akési „zabehnutie“ odboru technik vodár vodohospodár sám riaditeľ PhDr. Ján Pituch, spoluautor tohto projektu (so svojím zástupcom PhDr. Milanom Lazorčákom)?

„Od poslednej Vašej návštevy u nás v škole sa zmenilo to, že do prvého ročníka nastúpilo ďalších 20 žiakov, čiže pre Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť máme dve triedy. Navyše ich máme rozšpecifikovaných na jednotlivé závody – preto našou snahou bolo získať žiakov z celého východoslovenského regiónu, čo sa nám podarilo. Žiaci sú informovaní o tom, pre koho študujú a že ak úspešne ukončia štúdium, vodárne budú mať o nich záujem.

Je to stále experiment, preto jednotlivé kroky prechádzame so zamestnávateľom, VVS. Touto cestou im zároveň chcem poďakovať za rok 2017, že sme spolu dosiahli to, čo sme si zaumienili – najmä získať mladých ľudí pre toto štúdium a budúcu prácu vo VVS.

Ďalším krokom bolo budovanie odbornej učebne spoločne s VVS, v ktorej sa žiaci budú pripravovať na túto odbornú

Zľava:
Lukáš, Tomáš,
Anna Mária,
Alexander

Budúci vodári - žiaci I. ročníka odboru technik vodár vodohospodár s riaditeľom školy PhDr. Jánom Pituchom (vpravo) a triednou učiteľkou Mgr. Ivanou Hostovičakovou (v strede).

prácu, otvoríme ju v mesiaci marec. Bude to učebňa pre teoretické vyučovanie, pre odborné vyučovanie otvoríme dielňu, jej výstavba je z viacerých zdrojov - škola zabezpečuje aj iné zdroje v rámci skvalitňovania odbornej činnosti. Na praktickom vyučovaní chceme aplikovať už celé odborné úkony, simulovať prácu v teréne, poskytneme reálne prístroje, s akými bude žiak v teréne narábať, musí poznať zariadenia, mať odskúšané činnosti, s ktorými sa v budúcej práci stretne. Cez tento projekt chceme zabezpečiť odborné vzdelávanie na vysokej úrovni - aby žiaci vedeli, ako sa vyhladáva poruchy, ako sa odstraňujú, aký je systém toku, čo všetko sa s vodou robí od zdroja až po odberateľa atď. Na teoretickom vyučovaní sa budú tieto zručnosti dopĺňať cez teóriu, prelínať sa.

Chlapci sú veľmi slušní a cielavedomí, majú záujem o tento odbor. Je vzorom pre školstvo, keď škola spolupracuje s firmou a tá vytvára dobré podmienky na to, aby získala dobrých odborníkov.

Je to proces, taký odbor sme ešte nemali a stále je čo vylepšovať. Škola vytvára priestor a podmienky na to, aby sa od budúceho roku

výučba niektorých odborných predmetov týkala ľudí priamo z VVS, ľudí s praxou, odborníkov, ako napríklad odborné predmety v odbore mechanik hasičskej techniky, nám zabezpečujú hasiči.

Za seba odboru prajem, aby sa ďalej rozvíjal, v dobe vyhodnotenia experimentu by sme mali mať 80 budúcich absolventov pre VVS, to znamená, že sme nastúpili na dobrú cestu a že tá myšlienka bola správna. Som rád, že spolupráca s vodárňami je výborná a vzájomne obohacujúca. Ďakujem celému manažmentu VVS, že nám vychádzajú v ústrety a ja si to nesmierne vážim. Ak má škola za sebou takú veľkú firmu, ktorá odborníkov potrebuje, pre školu je to šťastie. Presne tento model potrebuje naše odborné školstvo. Aby každá škola bola napojená na jednotlivých zamestnávateľov. My sme začali ako prví a myslím, že sme vzorom pre odborné školstvo."

Slepá spravodlivosť?

■ **text:** Alena Havrilová
foto: archív redakcie, internet

Spravodlivosť je jedna zo základných spoločenských hodnôt. V nej zahrnutá rovnosť kladie na spravodlivosť požiadavku konať rovnako voči všetkým bytostiam.

Z úvodu si vyberáme slovo „rovnako“, lebo to je základom spravodlivosti, resp. v tomto prípade spravodlivej ceny za vodu. Pre ilustráciu porovnáme skutočnosť so spravodlivosťou:

Skutočnosť: náklady na realizáciu a na prevádzku vodovodnej, kanalizačnej prípojky a kontrolu odberného miesta, realizáciu odpočtu meradla inštalovaného na odbernom mieste, vystavenie faktúry, zabezpečenie meradla, výmena meradla, náklady na udržiavanie kapacity vodárenských zdrojov, úpravní vôd a čistiarní odpadových vôd – to všetko uhrádza zákazník (odberateľ pitnej vody a producent odpadovej vody) vodárenskej spoločnosti, ktorá sa o tieto spomenuté záležitosti stará. Zákazník to uhrádza preto, lebo má inštalo-

vanú vodovodnú a kanalizačnú prípojku a je teda prirodzené a logické, že za to platí. Platí vodárenskej spoločnosti za to všetko vyššie spomenuté, aby výsledkom bolo bezproblémové a plynulé zabezpečenie dodávky pitnej vody až k nemu domov a plynulé zabezpečenie odvádzania odpadových vôd. Pretože starostlivosť o vodovodnú a kanalizačnú prípojku nezahŕňa pre vodárenské spoločnosti len úzky profil povinností, ale táto starostlivosť nadväzuje a je priamo závislá od mnohých ostatných činností s tým spojených; vedúcich k tomu, aby zákazník mal dennodenne pitnú vodu a dennodenne odvádzanú odpadovú vodu.

Je prirodzené, že odberatelia si za túto starostlivosť platia, ak očakávajú, že v ktorúkoľvek dennú či nočnú hodinu majú k dispozícii pitnú vodu.

Pozor! To však očakávajú aj tí, ktorí za túto starostlivosť neplatia! Oni to nielen očakávajú, ale i dostávajú!

Ako je to možné? Staré opustené domy, nevyužívané alebo málo využívané chatky či rekreačné zariadenia. Nehnutelnosti, kde voda z verejného vodovodu slúži len ako dodatočný, záložný zdroj, keďže odberateľ má a využíva vlastný zdroj pitnej vody (studňu). Ak do takéhoto domu či chatky príde majiteľ raz za mesiac a otočí vodovodným kohútikom, potechie mu pitná voda.

Áno, tú si zaplatí. No len samotnú vodu. Kde je však to ostatné? Kde sa teda skrývajú úhrady za náklady, ktoré má vodárenská spoločnosť aj s touto chatou? Pripomeňme ešte raz – kde sú náklady na realizáciu a na prevádzku vodovodnej, kanalizačnej prípojky a kontrolu odberného miesta, realizáciu odpočtu meradla inštalovaného na odbernom mieste, vystavenie faktúry, zabezpečenie meradla, výmena meradla, náklady na udržiavanie kapacity vodárenských zdrojov, úpravní vôd a čistiarní odpadových vôd?

Kto to potom platí, ak nie aj ten, ktorý práve otočil po mesiaci kohútikom? Vodárenské spoločnosti? Áno. **No pozor!** Za majiteľa chatky platí aj ten, kto pitnú vodu používa pravidelne – vo svojich faktúrach znáša i náklady majiteľa chaty. Prečo je to tak?

Lebo nespravodlivá cena za vodu zvíťazila. Lebo verejnosť je málo informovaná a pri príležitosti to napraviť s tým nesúhlasila. V súčasnosti všetky náklady znášajú vodárenské spoločnosti a pravidelní odberatelia, ktorí ich hradia vo svojich mesačných poplatkoch. A to už nie je veľmi spravodlivé.

Vodárenské spoločnosti sa preto usilujú zaviesť spravodlivejší systém prerozdelenia nákladov medzi všetkých odberateľov, ktorí sú pripojení na verejný vodovod, resp. verejnú kanalizáciu. Správnym riešením by malo byť zavedenie práve spravodlivej ceny, čím by sa odstránili krížové dotácie medzi odberateľmi.

Spravodlivosť: spravodlivý systém prerozdelenia nákladov by bol postavený na princípe, že každý majiteľ, ktorý má vodovodnú a kanalizačnú prípojku – samozrejme, aj ten majiteľ chatky s nulovým odberom – by platil fixný poplatok. Ten by zahŕňal všetky náklady, ktoré má prevádzkovateľ s odberným miestom a zabezpečením pitnej vody a odvedením odpadovej vody z danej domácnosti. Spravodlivá cena by sa tak skladala z fixného poplatku a variabilného poplatku, t.j. reálnej spotreby vody v m³.

Majiteľ takejto chatky, ktorú užíva raz mesačne tak príde, otočí vodovodným kohútikom a potečie mu pitná voda. S tým rozdielom, že za všetku starostlivosť, ktorá vedie k tomu, aby mu pitná voda tiekla, platí pravidelné mesačné poplatky či pitnú vodu spotrebovávajú, alebo nie. Odbremeňuje tak od nákladov na jeho vodovodnú a kanalizačnú prípojku ostatných. Tých, v ktorých faktúrach sa v súčasnosti odzrkadľujú i náklady vodárenských spoločností na jeho prípojku.

Prečo potom tento systém, ktorý ukracuje pravidelných odberateľov a nahráva tým nepravidelným, ešte stále funguje? Lebo spravodlivá cena už raz zavedená bola. 1. augusta 2016 zverejnil Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) vyhlášku č. 225/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou. Súčasťou regulačnej politiky na obdobie 2017 - 2020 v oblasti cenovej regulácie pri výrobe, distribúcii a dodávke pitnej vody verejným vodovodom a odvádzaní a čistení odpadovej vody verejnou kanalizáciou bolo zavedenie spravodlivej ceny. Návrh výpočtu spravodlivej ceny bol uvedený v spomínanej vyhláške.

Čo sa stalo? Zvíťazil tlak médií a nedostatočná informovanosť verejnosti, a tak sa ceny vrátili na úroveň roka 2016.

Prečo? Nie sú si pravidelní odberatelia vedomí toho, že doplácajú na nepravidelných odberateľov? Verejnosti je táto téma stále cudzia a úplne jej nerozumejú, čo vyplynulo z výsledkov ankety. Len asi polovica opýtaných

vedela o tom, že vodárenské spoločnosti majú náklady aj s domácnosťami, ktoré vodu neodoberú, ale majú zavedenú prípojku. Ešte menej respondentov vedelo, že tieto náklady financujú pravidelní odberatelia. Odmietanie spravodlivej ceny vychádza najmä z nepochopenia jej hlavnej filozofie a nedostatočnej informovanosti verejnosti.

Čo by sa zmenilo, ak by bol odsúhlasený spravodlivý systém prerozdelenia nákladov, tzv. spravodlivá cena?

Každý, kto má vodovodnú prípojku, aj ten s nulovým alebo minimálnym odberom by platil fixný poplatok. Ten by zahŕňal všetky náklady, ktoré má prevádzkovateľ s odberným miestom a zabezpečením pitnej vody pre danú domácnosť. Druhú časť by tvorila variabilná zložka, t.j. reálna spotreba vody v m³. Spravodlivá cena vody teda zabezpečí spravodlivejšie podieľanie sa všetkých odberateľov na celkových nákladoch.

Pre pravidelných odberateľov vody je zavedenie spravodlivej ceny dokonca výhodné. Pri zmene na spravodlivú cenu budú platiť viac len odberatelia, ktorí nehnuteľnosť využívajú len sezónne alebo ju nevyužívajú vôbec. Zmena sa nedotkne bežných odberateľov.

Tí bežní odberatelia, ktorí doteraz vo svojich faktúrach uhrádzali i poplatky za nepravidelných odberateľov, budú uhrádzať už len náklady na svoje vlastné prípojky.

Zavedením spravodlivej ceny sa celkové tržby vodárov nezvýšia. Pôjde len a len o spravodlivejšie rozdelenie cien vodného a stočného medzi zákazníkmi vodárenských spoločností.

TÁ PRAVÁ

VODOVODNÁ...

■ **text:** Martina Hidvéghyová
foto: archív redakcie

Voda je nenahraditeľná

Voda má pre nás nesmierny význam, pretože sa podieľa na metabolických procesoch v organizme, podporuje správnu funkciu jednotlivých systémov ako je tráviaci, vylučovací, obehový a iné. Vodu z verejného vodovodu možno piť neobmedzene. Na rozdiel od minerálnych vôd, ktoré majú vysoký obsah niektorých minerálnych a stopových látok a ich časté užívanie môže jednostranne zaťažovať ľudský organizmus, čo môže spôsobiť aj vážne zdravotné problémy. Ku kvalitným nápojom vhodným na každodennú konzumáciu rovnako nepatria ani chuťovo lukratívne, ale sladené a prifarbované nealko nápoje.

Voda, vodička z vodovodu

Dnes už málokto pochybuje o kvalite vody z vodovodu na Slovensku. Je zdravá, obsahuje prirodzené vyvážené látky. Podlieha prísnej kontrole. Ročne kontrolné orgány hygieny i každá vodárenská spoločnosť odoberú niekoľko tisíc vzoriek, realizujú desiatitisíce analýz a sledujú asi 80 ukazovateľov. Slovensko má v porovnaní so svetom skutočne jednu z najkvalitnejších vôd vôbec, a to vo všetkých parametroch, je preto vhodná na neobmedzený pitný režim.

Nezaťažuje organizmus a naopak mu

poskytuje dostatok minerálnych látok. Proces úpravy vody z vodovodu a jeho kontrola podlieha prísny normám. *Vodárne ako prevádzkovatelia verejného vodovodu sú povinné zabezpečovať sledovanie kvality vody odoberanej z vodárenského zdroja počas jej akumulácie, úpravy a dopravy až k odberateľovi. Dodávaná pitná voda musí spĺňať všetky požiadavky vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z., ktorou sa*

ťažisko zabezpečenia zdravotne vhodnej kvality vody v našich podmienkach spočíva v ochrane vodárenského zdroja, v optimálnej technológii úpravy vrátane dezinfekcie.

Voda a detoxikácia

Používaniu éčiek čiže prídavných látok, vrátane syntetických farbív sa v dnešnom modernom svete

7 skutočných dôvodov prečo piť vodu z vodovodu:

- je lacná - 1 l vody stojí v porovnaní s balenou vodou aj 100x menej
- je čerstvá - nepotrebuje skladovacie priestory a je dostupná 24 hodín denne
Z vodovodu si ju pustíte vždy čerstvú
- je zdravá – vhodná pre každého a v neobmedzenom množstve (minerálne vody nemôžeme piť neobmedzene). Neobsahuje cukor, farbivá, konzervanty, nealergizuje
- je chutná – je zdrojom vápnika a obsahuje len prirodzené minerály, ktoré naše telo denne potrebuje
- je kvalitná - získavaná a upravená z kvalitných vodných zdrojov najmodernejšími technológiami
- je zdravotne bezpečná - hygienické normy na pitnú vodu sú vyššie ako na vodu balenú a preto aj kontroly vody z vodovodu bývajú častejšie
- jediný nápoj, ktorý nemusíte vliečiť z obchodu, čaká Vás v pohodlí domova, stačí otočiť kohútikom! Na zdravie!

ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou, tzn. musí byť dodávaná zdravotne bezpečná voda. Pravidelná kontrola kvality pitnej vody je vykonávaná aj priamo regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva.

celkom nevyhne. Preto platí zlaté pravidlo: znížiť ich prívod na rozumné minimum, teda načo napríklad piť prifarbované a prichucované nealko nápoje, keď máme čistú pitnú vodu z vodovodu? Čistá pitná voda je bezfarebná. A navyše, čistá pitná voda zrieduje koncentráciu farbív a ďalších prídavných látok, ktorých v tele už aj tak máme dosť.

Šetrná k životnému prostrediu a milostivá k peňaženke

Je faktom, že voda z vodovodu je oveľa šetrnejšia k životnému prostrediu než balené vody. Neostáva po nej plastový odpad ako smutný odkaz ďalším generáciám. Rovnako milostivo sa správa k našej peňaženke, je aj stonásobne lacnejšia než balené vody.

Ideálny pitný režim

Jednou z každoročne mediálne oprašovaných tém je pitný režim a aj napriek tomu ho 80 % ľudí zanedbáva.

Lekári i hygienici sa zhodnú v troch veciach. Prvá je, že minimálny denný príjem vody predstavujú 2 litre. Ďalej, že nie je jedno, aké tekutiny prijímame a po tretie, že ideálnym riešením pitného režimu je obyčajná a čistá voda z vodovodu. Nedostatok vody spôsobuje únavu, bolesti hlavy, závrate, ale i ďalšie zdravotné problémy, pitný režim preto treba zodpovedne dodržiavať. Straty vody je nevyhnutné priebežne počas celého dňa dopĺňať.

Najviac by nám malo záležať na deťoch...

Pitný režim detí rovnako ako ich obliekanie, hračky i hry podliehajú móde a reklame. V školách stretávame deti s nápojmi v rukách, ktoré sú tekutými reklamami seriálových postavičiek či nápojmi podporenými masívnou kampaňou.

Väčšinou ide o produkty, ktoré sú chutné, no so zdravou výživou detí nemajú nič spoločné. Obsahujú farbivá, kofeín, cukry, sorbitol a často aj chinín. Voda z verejného vodovodu neobsahuje kalórie a nemôže spôsobovať obezitu u detí, neobsahuje „bublínky“, a teda nezaťažuje obličky, nepoškodzuje hlasivky. Neobsahuje cukor, ktorý spôsobuje kazivosť detských zubkov a neodoberá vápnik z tela (ako niektoré kolové nápoje). Nealergizuje, jej optimálne zloženie prospieva ku zdravému vývoju a nezaťažuje detský organizmus.

Pozor na filtre

Napriek medializovaným informáciami o kvalite vody z verejného vodovodu je na Slovensku stále dosť obchodníkov ponúkajúcich filtre na úpravu vody. Je pravda, že existujú i tzv. neverejné vodovody, ktoré neprevádzkujú vodárenské spoločnosti a v ktorých kvalita vody žiaľ nie je monitorovaná a ani garantovaná.

Často sa pre kúpu, nie práve lacného, filtra rozhodnú ľudia pod vplyvom odporúčania obchodníka a v dobrej viere, že svojej rodine poskytnú dokonalý pitný režim. Predajcovia tzv. vodných filtrov využívajú nízku informovanosť spotrebiteľov, ponúkajú zariadenia napr. na princípe membránovej separácie, iónovej výmeny, reverznej osmózy, ktoré vyrábajú často krát demineralizovanú vodu zbavenú takmer všetkých rozpustených minerálnych látok. Človek je adaptovaný od prírody na vodu s obsahom minerálnych solí. Preto je jednoznačne

nevhodné permanentné používanie odsolenej vody. Podľa spracovaných štúdií SZU Praha pitie demineralizovanej vody vedie k poruchám metabolizmu minerálnych látok (vápnik, sodík), k odvápneniu kosti, ku zvýšenému riziku úmrtnosti na kardiovaskulárne choroby. Pitie takejto vody predstavuje tiež zvýšené riziko toxického pôsobenia ťažkých kovov prijímaných stravou. Zároveň sa zistilo, že pri varení v demineralizovanej vode dochádza k vysokým stratám potrebných minerálov z potravín (niekedy až 70 %). V tejto súvislosti je treba zdôrazniť, že aj dodatočné obohacovanie vody vápnikom (prípadne horčíkom) je málo účinné. Používanie filtračných zariadení na úpravu kvality vody je vhodným riešením len v prípadoch, ak voda dlhodobo nevyhovuje hygienickým kritériám. Preverte si stav Vašej vody pred kúpou filtra. Iste neurobíte chybu.

A čo vodička zo studienky?

Boli časy, keď naši prastarí rodičia žili v domoch, nepoznali vodovody, mali studne a čistú vodu v nej... Táto idylka je však dnes na úrovni sci-fi. Ak máte to šťastie, že žijete niekde na Slovensku a odborná chemická analýza vody v studni preukázala, že je pitná, je to vlastne zázrak. A tiež je pravda, že tento zázrak nemusí trvať večne. Dokonca ani do zajtra. Studňa je totiž otvorený systém, ktorý chciac-nechciac prijme všetko z podlažia i od susedstva...

Stav životného prostredia sa vďaka všadeprítomnej chémii neustále zhoršuje. Rovnaký osud postihuje aj domové studne, ktoré sú ochotné prijať z podzemných vôd všetko negatívne z okolia. Kvalita vody v studni sa aj pri maximálnej starostlivosti majiteľa a pri častých analýzach vody môže dramaticky zmeniť zo dňa na deň, stačí aj zle utesená žumpa u suseda. Voda je významným, ak nie rozhodujúcim činiteľom pri ochrane nášho zdravia a zdravia našich detí.

Škaredé dusičnany

Vodárenské spoločnosti každý rok organizujú v rámci Svetového dňa vody bezplatné analýzy vody v domových studniach. Výsledky na východe Slovenska sú alarmujúce. Každý rok sa odoberie na **bezplatnú analýzu viac ako 4 000 vzoriek, pričom kritériám nevyhovie približne 60 %!** Zvyčajne je zistené 5 až 10-násobné prekročenie povoleného limitu dusičnanov v rozmedzí od 250 do 500 mg na liter vody (limit je max. 50 mg/l!). Najhoršia situácia je v okresoch Trebišov, Vranov nad Topľou a Michalovce.

Pre ľudí, ktorí bývajú v oblastiach s postavenými verejnými vodovodmi Východoslovenská vodárenská spoločnosť pripravila projekt Prípojka len za 1 EUR, aby kvalitná a zdravá pitná voda bola dostupná naozaj všetkým.

Na záver

Je len na nás, či myslíme na naše zdravie a zdravie našich detí. Je len na nás, aký pitný režim si zvolíme. Pár pohárov zdravej sviežej vody máme na dosah, stačí otočiť „kohútikom“.

Nech nás voda nenaustraší...

Voda z vodovodu, ktorú si načerpáme z kohútika do pohára má mať krištáľovo číru farbu, je bez farby, zápachu i chuti.

Stane sa však, že z kohútika vytečie biela či dokonca hrdzavo sfarbená voda. Nepanikárte a zistíte s nami prečo je to tak...

Biela voda

Ak nalejete vodu z vodovodu do pohára a je biela, nezľaknite sa, to spôsobil len vzduch. Stačí chvíľu počkať a hneď bude zasa čistá a môžete ju bez obáv piť.

Biele zafarbenie vody je spôsobené nasýtením vody vzduchom. Pri kontakte studenej vody z verejného vodovodu s teplejšími vnútornými rozvodmi vo Vašom dome alebo pri opravách vodovodného potrubia, keď sa do siete dostane vzduch, vzniká množstvo drobných bubliniek rozptýlených vo vode, ktoré vytvárajú dojem bielej farby.

Hrdzavé zafarbenie

Stalo sa u Vás, že z vodovodu tiekla odrazu červená až hrdzavá voda? Zafarbenie vody spôsobujú častice oxidu železa, ktoré vznikajú koróziou vnútorných stien vodovodného potrubia, ktorým sa dostáva voda priamo do vodovodného kohútika k Vám domov. Tieto častice sa za normálnych okolností usadzujú na stenách potrubia. Často sa stáva pri zvýšení prietoku vody, pri opravách alebo údržbe rozvodných sietí a pod., že sa častice oxidu železa môžu uvoľniť do dodávanej pitnej vody a spôsobiť tak jej sfarbenie.

Ani hnedé sfarbenie vody spôsobené zvýšeným obsahom železa nemôže ohroziť zdravie. Môže zmeniť len vzhľad a chuť pitnej vody.

Aby u Vás doma opäť tiekla priehľadná, čistá voda, stačí ju nechať chvíľu odstáť.

Pokiaľ by sa Vám však zdalo, že hrdzavo sfarbená voda tečie príliš dlho, alebo že sa tento jav opakuje príliš často, odporúčame kontaktovať pracovníkov vodárenskej spoločnosti. Takéto prípady sa stávajú v bytových domoch v starých sídliskách, kde sú ešte pôvodné liatinové či ocelové potrubia. V dôsledku tvorby inkrustov dochádza k zvýšenej koncentrácii železa. V takýchto prípadoch sa treba obrátiť na správcov domov, pod ktorých správu interné potrubia patria.

Chcete vedieť, čo pijete?

Potrebuje si dať urobiť rozbor vody?

Využite kvalitné služby akreditovaných laboratórií VVS, a.s.

**Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.,
poskytuje zákazníkom nasledovné služby:**

**1) Akreditované odbery vzoriek pitnej, surovej,
podzemnej a odpadovej vody:**

- odber vzoriek vyškolenými a odborne preverenými pracovníkmi
- doprava vzoriek vzorkovacími vozidlami s chladením a s kontinuálnym zaznamenávaním teploty počas transportu vzorky

**2) Akreditované rozborý pitnej, surovej,
podzemnej, odpadovej vody a kalov:**

- fyzikálno-chemické a chemické rozborý pitnej, surovej, podzemnej a odpadovej vody
- mikrobiologické a biologické rozborý pitnej, surovej a podzemnej vody
- špeciálne anorganické a organické rozborý pitnej, surovej, podzemnej a odpadovej vody
- špeciálne rádiologické rozborý pitnej, surovej a podzemnej vody
- rozborý ťažkých kovov v kaloch

Akreditované odbery a akreditované skúšky pitnej, surovej, podzemnej a odpadovej vody a kalov v súlade s normou **ISO/IEC 17 025:2005** vykonávajú laboratória:

Špecializované laboratórium vôd Košice – pracovisko Vodárenská 18
VVS, a.s., GR – ŠLV Košice, Komenského 50, 042 48 Košice
tel.: 055/79 24 440, 0911 968 267, e-mail: olga.halgasova@vodarne.eu

Laboratórium pitných vôd Michalovce – pracovisko Michalovce
VVS, a.s., GR – LPV Michalovce, Komenského 50, 042 48 Košice
tel.: 056/68 10 530, 0910 868 647, e-mail: gabriela.sabo@vodarne.eu

Laboratórium odpadových vôd Košice – pracovisko Vodárenská 18
VVS, a.s., GR – LOV Košice, Komenského 50, 042 48 Košice
tel.: 055/79 24 451, 0911 968 564, e-mail: gabriela.michlovicova@vodarne.eu

Laboratórium odpadových vôd Prešov – pracovisko Kendice
VVS, a.s., GR – LOV Prešov, Komenského 50, 042 48 Košice
tel.: 051/75 72 441, 0910 968 267, e-mail: ludmila.pekarovicova@vodarne.eu

Laboratórium odpadových vôd Humenné – pracovisko Humenné
VVS, a.s., GR – LOV Humenné, Komenského 50, 042 48 Košice
tel.: 057/78 70 563, 0903 360 032, e-mail: emilia.valkova@vodarne.eu

Služby poskytujeme na základe objednávky podanej v príslušnom zákazníckom centre, telefonicky (call centrum), resp. písomne na adrese VVS, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, kde sa uvedie požadovaný rozsah analýzy. Bližšie informácie na www.vodarne.eu

LABORATÓRIÁ PITNÝCH VÔD

Brezovica: 055/79 24 519, 0911 500 404

Bukovec: 055/79 24 519, 0911 500 404

Michalovce: 056/68 105 30, 0910 868 647

Rožňava: 055/79 24 519, 0911 500 404

Stakčín: 055/79 24 519, 0911 500 404

Svidník: 055/79 24 519, 0911 500 404

ŠLV Košice: 055/79 24 440, 0911 968 267

LABORATÓRIÁ ODPADOVÝCH VÔD

Humenné: 057/78 70 563, 0903 360 032

Prešov: 051/75 72 441, 0910 968 267

Košice: 055/79 24 451, 0911 968 564

Rožňava: 055/79 24 518, 0910 868 642

Trebišov: 055/79 24 518, 0910 868 642

e-mail: uchtc@vodarne.eu

Košičanka pokorila mužov a splnila si detský sen

Ako prvá Slovenka zdolala Lamanšský prieliv a pokorila časový rekord svojho trénera. Košičanka Zuzana Jusková si splnila svoj detský sen a s bravúrnym časom 11 hodín a 16 minút preplávala z Anglicka na francúzske pobrežie. Podarilo sa jej pokoriť nielen slovenský rekord, ale aj samú seba.

■ **text:** Dominika Hvizdošová
foto: archív pani Juskovej, internet

Anglický kanál alebo kanál La Manche je prieliv, ktorý oddeľuje južné Anglicko od severného Francúzska a spája južnú časť Severného mora s Atlantickým oceánom. Je to najrušnejšia plavebná oblasť na svete.

Je to asi 560 km dlhý a 240 km široký prieliv.

Z geologického hľadiska vznikol Lamanšský prieliv len nedávno, zhruba pred 10 000 rokmi, až po skončení poslednej doby ľadovej, kedy topiace ľadovce zvýšili hladinu morí. Do tej doby bola Veľká Británia spojená s európskou pevninou.

Lamanšský prieliv bol v histórii významnou strategickou prírodnou prekážkou, ktorá ovplyvnila boje medzi Anglickom a európskymi krajinami. Kanál slúžil napríklad k obrane proti Napoleonovi aj nacistickému Nemecku. Počas 2. svetovej vojny bol zamínovaný, aby sa sťažili operácie nemeckých ponoriek.

Vzdušnou cestou bol Lamanšský prieliv prvýkrát prekonaný 7. januára 1785, kedy Francúz Jean-Pierre Blanchard a Američan John Jeffries preleteli v balóne medzi Doverom a Calais.

Prieliv je dlhý asi 350 km, šírka sa pohybuje od 240 po 34 km v najužšom mieste, ktorým je takzvaná Doverská úžina medzi mestami Dover a Calais.

Najrýchlejšie preplával kanál austrálsky plavec Trent Grímsey, v roku 2012 to zvládol za 6:55. Rekord na Slovensku drží Slovenka Zuzana Jusková, ktorá zdolala kanál za 11 hodín a 16 minút.

Ako dlho sa venujete plávaniu?

Plávam od malička, začala som už na prvom stupni základnej školy. V piatom ročníku ma prijali na športové gymnázium a od 6. triedy som plavkyňou za reprezentáciu.

Kedy sa vo Vás zrodila túžba preplávať tento kanál?

Keď som mala 14 rokov, prvýkrát som v rádiu započula ako sa niekomu podarilo preplávať kanál La Manche. Hneď ma to zaujalo, povedala som si wow, to musí byť niečo fantastické, to by som chcela zažiť aj ja. Takže preplávaním kanálu La Manche som si splnila svoj detský sen.

Ako dlho ste sa na preplávanie kanálu pripravovali? Aký špeciálny tréning ste museli absolvovať?

Najprv som si musela podať žiadosť na Channel Swimming Asociáciu do Anglicka a čakala som na odpoveď. Spätne mi zaslali hrbu papierov, kde boli podmienky, čo všetko musím splniť, aby som mohla byť nominovaná. Keď boli papierovačky uzatvorené, tak mi povedali najbližší možný termín, ktorý bol až o dva a pol roka, teda v auguste 2017. Mesačne som naplávala asi 180 km. Keď bola zima, trénovala som v bazéne a keď sa niekedy v apríli oteplilo, plávala som na Bukovci, v Lip-

tovskej Mare a samozrejme som niekoľkokrát vycestovala do zahraničia k moru. Bolo to hlavne mimo letnú sezónu, kým bolo more chladné a vlny veľké. Počas tejto prípravy mi ostávalo už len jediné – čakať na svoj vysnívaný deň „D“.

Aké pravidlá ste museli dodržiavať počas plávania? Čo ste nesmeli porušiť?

Bolo toho pomerne dosť, pravidiel sú nekompromisné a striktné. Asi najdôležitejšie pravidlo bolo, že som sa počas celého plávania nesmela dotknúť lode a nikoho, kto na lodi bol, dokonca ani pri podávaní stravy a tekutín som sa nesmela nikoho dotknúť. Prijímala som potravu rozpustenú vo vode – jontové nápoje, namiešané cukríky, piškóty. Nik mi nemohol pomôcť ani pri vychádzaní na francúzske pobrežie, čo bolo mimoriadne ťažké. Všetko som musela zvládnuť úplne sama.

Zažili ste počas svojho plávania nejakú krízu, kedy ste si povedali „a dost!“?

Nie, nikdy by som to nevzdala, po toľkých rokoch čakania a príprav prišla tá chvíľa, ktorú som nemohla jednoducho pokaziť. Hoc to bola veľká bolesť a medúzy pŕhlili celý čas – paradoxne sa veľmi bojím rýb, žiab a všetkého živého čo sa vo vode nachádza, dokonca aj

keď sa obtriem o morskú trávu, prináša mi to chvíľky hrôzy...fuj. ☹

Počas plávania Vás z lode povzbudzoval aj Zoltán Makai, prvý Slovák, ktorý pokoril La Manche v ére samostatnosti. Ako Vám pomohol?

Zoli bol a aj naďalej je mojim trénerom, dal mi veľa vzácných rád, pretože Vám môže radiť kto chce čo chce, ale najvzácnejšie rady sú od toho, kto to sám prekonal a prežil. Boli to vzácné rady!

Aký to bol pocit prekonať svojho učiteľa? (čas preplávania)

Pravdupovediac som tomu nechcela veriť, nakoľko najdôležitejšie na prežití tohto šialenstva bolo, že sme sa dohodli, že mi Zoli nebude podávať žiadne informácie o priebehu môjho plávania. Sľúbil mi, že mi nepovie, koľko mám pred sebou ešte kilometrov, ako dlho už plávam, kedy budem vo francúzskych vodách, kedy bude koniec. Stále ma len hnal a hnal a nič mi nepovedal. Zoli je fantastický motivátor, proste Vás doženie slovami tam, kam potrebujete. Jeho najčastejšia veta bola aj počas tréningov: „Doplávaš kam dovidíš!!!!“. Najväčšie ľudské ĎAKUJEM patrí jemu za to, že ma dostal tam, kam som túžila, aby sa moja noha dostala. Z Anglicka preplávať až na francúzske pobrežie. Presne si pamätám ten teplý piesok na mojich studených chodidlách (voda mala max. 15°C) a keď som prvýkrát rukou zahrabla do piesku na pobreží, cítila som sa úžasne a výnimočne. Tušila som už skôr,

že sa niečo deje, pretože Zoli vravel: „Sa mi trochu oči zapotili“ ☺. Viete čo tým myslím, mal slzičky šťastia. Áno, asi posledné 2 km pred cieľom pri podávaní pitia len tak medzi rečou spomenul: „Jaaaj, aby som nezabudol, plávaj, plávaj, plávaj, lebo IDEŠ NA REKORD!!!!“. Rekord držal Zoli celých 15 rokov, nikto ho neprekonal, preplávali to dokopy 5 muži, nikto sa k jeho času ani len nepriblížil. Zoliho reakcia bola krásna, citujem jeho slová: „Môj rekord už bol starý a rekordy sú nato, aby sa prekonávali.“

Aké nástrahy na Vás počas plávania striedali?

Lode, veľké vlny, zlé počasie a samozrejme medúzy, ktoré sa ku mne priznávali celý ten čas 11 hod a 16 min. A aby sme nezabudli... žraloky ☹.

Aký je Váš najbližší cieľ?

Najbližší sen sa volá Gibraltar, toho času som vo fáze čakania a vybavovania byrokracie, pláva sa zo Španielska do Afriky - Maroka.

Vášim sponzorom bola aj VVS, a.s.. Ako vnímate pomoc z ich strany?

Boli jediným ozajstným sponzorom, za čo im veľmi vďačím a bez ich pomoci by som to ani finančne nezvládla, nakoľko táto nádherná záležitosť bola veľmi veľmi finančne nákladná. Dala som do toho úplne všetko. V mojom kruhu blízkych priateľov sa našli aj takí, ktorí mi prispeli pár eurami, každý koľko si mohol v tejto zlej dobe dovoliť. Bolo to nádherné gesto, na ktoré nikdy nezabudnem.

V súčasnej dobe ste nominovaná v prestížnej ankete Košičan roka. Ako vnímate túto nomináciu?

No popravde som veľmi prekvapená, nakoľko ma mali ľudia za starú bláznivú ženskú, neverili, že sa to môže podariť a zažila som z ich strany veľa výsmechu. Ale nenechala som sa odradiť, svoj sen som si splnila a dokázala som to, čo nedokáže len tak niekto – ak by to bolo reálne, tak to plávajú bežne hocakí športovci. Nomináciu si ale vážim, ale ako hovorím, prekvapila ma.

Ako športovkyňa určite dodržiavate správny pitný režim. Dávate si záležať na tom, aby ste pili prevažne čistú vodu z vodovodu?

Čistú vodu zbožňujem, nie som fanúšik sirupov a sladených nápojov. Aj mimo športovania ako súkromná osoba som vždy pila iba čistú vodu z vodovodu. Myslím si, že nie je nutné zaťažovať organizmus „jedmi“. Tak isto vediem deti k pitiu čistej vody, a hlavne si nedostatočne vážime poklad, akým je voda – čo by iní ľudia dali zato, aby mohli mliekať a plytvať toľko vody... ☹

Čo by ste odkázali čitateľom Vodníka?

Čitateľov pozdravujem a ďakujem za podporu. Chcem, aby si každý vzal z tohto článku len to pozitívne, a budem rada ak aspoň niekoho naštartujem a motivujem, či už sme mladí alebo zrelší, vek je iba číslo. Všetko čo chceme, sa dá.

S pozdravom Zuzana La Manche ☺

Ak podáme pomocnú ruku ťažko skúšanej prírode, pomôžeme tým sami sebe a svojmu zdraviu!

■ **text:** fur.

foto: archív redakcie, internet

Mnohí z nás to poznajú. Vyberiete sa za starou mamou na dedinu a keď vojdete do obce, zrazu začíťte nepríjemný zápach. Zvlášť markantné je to v horúcich letných dňoch. Áno, ten zápach, to je zrkadlo nás obyvateľov Slovenska, ktoré smerom k nám nastavila sama Pani príroda za náš macošský vzťah k nej i k svojim susedom.

Zdrojom často až neznesiteľného zápachu je miestny rigol, teda kanál, ktorý má výhradne slúžiť na odvádzanie zrážkových vôd z miestnej komunikácie a príľahlého chodníka. Ak aj práve nie je zahádzaný rôznymi odpadkami vrátane plastových fľaš a starých pneumatík, tak je plný toho, čo doň v žiadnom prípade nepatrí.

Realita je totiž taká, že domový tekutý odpad (splašky) každý musí niekde likvidovať a keďže odvádzanie splaškov, ich dôkladné čistenie a vracanie vyčistenej vody späť do prírody naozaj niečo stojí,

špekulanti a gauneri hľadajú „lacnejšie riešenia.“

Napríklad vypúšťali domový tekutý odpad poza plot susedovej záhrady, ale ten sa ozval a žiada okamžitú nápravu, a tak špekulanti začali vypúšťať splašky do miestneho rigolu. Našli si hneď aj argument: Ten rigol predsa nepatrí ani jednému ani druhému susedovi, ale je spoločný a nemá sa do toho nik miešať!

Ale to je len jedna forma nelegálneho likvidovania splaškov. Tých spôsobov je viac a gauneri vždy prídu na niečo nové.

Prísnejšie na špekulantov!

S uvedeným stavom nie sú spokojní slovenskí vodári, ktorí už niekoľko rokov organizujú rozsiahle mediálne a komunikačné osvetové kampane. Nezatvárajme oči, Pripojme sa a ďalšie, v ktorých verejnosti trpezlivo vysvetľujú nevyhnutnosť odkanalizovania a čistenia domových odpadových vôd (splaškov).

Vzhľadom na to, že doterajšia slovenská legislatíva nie veľmi rigorózne stanovovala povinnosť majiteľa rodinného domu napojiť sa na verejnú kanalizáciu, ak je v danej obci vybudovaná, a pripúšťala viaceré výnimky, Ministerstvo životného prostredia (MŽP) SR prednedávnom pripravilo zásadné sprísnenie legislatívy. Konkrétne išlo o návrh zákona, ktorým by sa novelizovali a doplnili zákony o vodách, o priestupkoch, o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o regulácii v sieťových odvetviach.

Slovenský parlament po vecnej diskusii zo strany koalíčných i opozičných poslancov začiatkom februára 2018 zákon schválil, čím sa u nás všeobecne zvýši ochrana vôd vrátane zdrojov pitnej vody. Novoprijatý zákon sprísňuje aj posudzovanie stavieb spojených s vodným tokom a rieši aj nakladanie so žumpami tam, kde nie je možnosť pripojiť sa na verejnú kanalizáciu. A tam, kde táto možnosť je, ukladá majiteľom domov povinnosť pripojiť sa.

Mnohí sa ale obávajú, že povinnosť pripojiť sa na verejnú kanalizáciu ich vyjde drah

a opäť špekulujú. Ministerstvo v tlačovej správe na margo novely preto uviedlo, že práve pripájanie sa na verejnú kanalizáciu búra mýtus, že šetrný prístup k životnému prostrediu vždy znamená len náklady navyše: „V prípade, že si dnes majiteľ plní všetky zákonné povinnosti spojené s prevádzkou žumpy, tak po pripojení na verejnú kanalizáciu mu finančné náklady môžu klesnúť v priemere až o dve tretiny!“

Najneskôr do konca roka 2021

A čo konkrétne spomínaná legislatívna novela prikazuje?

Po prvé, to, že vlastník stavby alebo vlastník pozemku, na ktorom bola povolená žumpa, je povinný pripojiť stavbu alebo pozemok na verejnú kanalizáciu, ak je to technicky možné a nevyžaduje si to neprimerane vysoké náklady. Túto povinnosť musí splniť najneskôr do 31. decembra 2021.

Po druhé, v obciach, kde nie je vybudovaná verejná kanalizácia alebo ak aj je vybudovaná, ale predmetná nehnuteľnosť sa nachádza ďaleko od centrálnej časti obce, v kopcovitom teréne so značným prekonávaním výškových rozdielov a pod., môže vlastník nehnuteľnosti prevádzkovať žumpu, ale zákon veľmi sprísňuje povinnosti s tým spojené. Odpadové vody v žumpe bude možné zneškodňovať výlučne ich odvozom do čistiarne odpadových vôd a odvoz bude môcť vykonávať len prevádz-

kovateľ verejnej kanalizácie, obec alebo oprávnená osoba. Majiteľ nehnuteľnosti bude musieť na výzvu obce alebo orgánu štátnej vodnej správy predkladať doklady o odvoze odpadových vôd vždy za posledné dva roky.

Aj keď novela celkovo veľmi sprísňuje všetky náležitosti spojené s likvidáciou splaškov, dá sa čakať, že gauner a špekulanti sa opäť nejakú vynájdu.

Jediná legálna cesta

Ozaj, vieme, čo sú a čo obsahujú domové splašky a prečo je potrebné všemožne zabrániť tomu, aby sa dostávali do voľnej prírody?

Splaškovými odpadovými vodami sú vody predovšetkým z ľudského metabolizmu a z rôznych činností v domácnostiach, kde sa pitná voda používa na pitie, varenie, sprchovanie či kúpanie, mokré holenie, čistenie zubov, splachovanie WC, pranie, umývanie riadu, ale aj pri upratovaní a ďalších činnostiach. Výsledkom je, že odpadová voda je znečistená biologicky, mikrobiologicky i rôznymi chemikáliami, vrátane fosfátov a iných látok, ktoré obsahujú pracie a čistiace prostriedky a tabletky do umývačiek riadu.

Ak sa takéto vody dostávajú do voľnej prírody, môžu nebezpečne ohroziť povrchové i podzemné zdroje pitnej vody a tým zdravie nás všetkých. Aj preto na margo nedávno prijatej novely minister životného prostredia László Sólymos (Most-Híd) uviedol: „Zrejme

nikoho netreba presviedčať, že ochrana vody je pre každú krajinu tá najpodstatnejšia záležitosť. A naša novela výrazne zvyšuje a zefektívňuje ochranu toho najcennejšieho, čo máme."

Jedinou cestou ako zabrániť, aby splašky mohli ohrozovať zdroje pitnej vody, je odvádzať ich kanalizačnými systémami do čistiarní odpadových vôd (ČOV), odkiaľ sa po mnohostupňovom prečistení vracajú späť do prírody - do recipienta. Typickým príkladom recipienta je rieka pretekajúca mestom. A vodári dôkladným čistením odpadových vôd prispievajú k tomu, aby sme pokojne mohli ísť na prechádzku k rieke či potôčiku, ktorý už nebude zapáchajúcou a životu nebezpečnou žumpou, ale vodným tokom, do ktorého sa postupne vracajú ryby i vodné vtáctvo.

Tam, kde nie je vybudovaná verejná kanalizácia, je jedinou legálnou možnosťou vývoz splaškov fekálnymi vozmi do ČOV. V zmysle najnovšej novely vývoz obsahu žump už nebude môcť vykonávať „za fľašu pálenky“ kamarát so starou pretekajúcou cisternou, ktorý ho napokon aj tak vypustí len kamsi na okraj poľa alebo do blízkeho lesíka, ale len subjekt, ktorý má na to oprávnenie.

Východoslovenská vodárenská spoločnosť (VVS), a.s., ako prevádzkovateľ verejných vodovodov a verejných kanalizácií takýmto oprávnením disponuje. V rámci projektu Čisté obce ponúka v záujme ochrany prírody všetkým, ktorí nemajú možnosť pripojiť sa na verejnú kanalizáciu, cenovo veľmi výhodné vývozy obsahu domových žump a ich profesionálne zneškodnenie v ČOV.

Príležitosť pre udavačov?

Aj keď nedávne sprísnenie legislatívy právne zaväzuje majiteľov rodinných domov pripojiť sa na verejnú kanalizáciu, ak je to technicky možné, špekulanti sa vždy nájdu. Redakcia časopisu Vodník preto ponúka pomocnú ruku prírode i nášmu zdraviu.

Tou pomocnou rukou je možnosť (aj anonymne) nahlásiť vodárom všetky nezákonné spôsoby likvidácie domových odpadových vôd (splaškov).

Ak viete, že jeden zo susedov pod rúskom noci, aby ho nik nevidel, vypúšťa domové splašky do potoka či poza susedkinu záhradu alebo do rigolu popri ceste, máte jedinečnú možnosť upozorniť na to vodárov. Rovnako ich môžete upozorniť, ak ste sa dozvedeli o iných pokútnych či doslova gaunerských spôsoboch likvidácie splaškov (napríklad majiteľ domu si čakanom úmyselne rozruší vodotesnosť žumpy, aby nemusel platiť za jej vývozy) a vy si myslíte, že to ohrozuje zdravie vás i vašich detí. Môžete nahlásiť aj prípady jednotlivcov, ktorí sa na verejnú kanalizáciu (a opäť pod rúskom tmy!) napájajú načierno,

zatiaľ čo vy svedomito platíte za odvádzanie a dôkladné vyčistenie odpadových vôd. A vás to mrzí a právom škrie.

Všetky takéto informácie a podnety pre vodárov možno nahlásiť na e-mailovú adresu: penelopa@penelopa.sk

Redakcia Vodníka ich čím skôr odovzdá riaditeľovi územne príslušného závodu Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (VVS), a.s.. Vodári už vedia, ako s takýmito informáciami a podnetmi naložiť v spolupráci s orgánmi štátnej správy i obcami.

Ešte dôležitá etická poznámka: Upozorniť vodárov na konanie nezodpovedných jednotlivcov, ktorí likvidujú odpadové vody (splašky) rôznymi nezákonnými spôsobmi, čím znečisťujú životné prostredie, ohrozujú podzemné i povrchové zdroje pitnej vody a tým aj životy a zdravie nás všetkých, nie je udavačstvo.

Je to podanie pomocnej ruky našej ťažko skúšanej prírode i svojmu vlastnému zdraviu, ktoré by si každý z nás mal nadovšetko vážiť a chrániť.

Čo nepatrí do verejnej kanalizácie?

odpad z kuchynských drvičov

lieky

tuky a oleje

hygienické potreby

zvyšky varených jedál, kosti z polievky, zvyšky, ktoré zostávajú po očistení zeleniny a zvyšky z ovocia (šupky, kôstky, ohryzky a pod.)

zvyšky čistiacich prostriedkov, domácej a záhradnej chémie

obsah batérií

ropné látky

infekčné a karcinogénne látky

chemikálie a ďalšie nebezpečné látky, farby, riedidlá, lepidlá, kyseliny, hydroxidy, detergenty

Život s muzikou

Rozhovor s Ondrejom Kandráčom

■ **text:** Martina Hidvéghyová
foto: archív Ondreja Kandráča

S nápadom prišla producentka filmu Čiara - Wanda Hrycová po porade s autorom textu Vladom Puchalom.

Nielen nahraním tejto skladby sa Vám ako spevákov a moderátorovi otvorila brána do sveta slovenského šoubiznisu. Ob-

javili ste sa vo viacerých projektoch slovenských televízií. Ktorý považujete za najnáročnejší a v ktorom sa naopak cítite ako ryba vo vode?

Veľmi som hrdý na to, čo sa nám podarilo v TV JOJ. Spolu s tímom kreatívnych ľudí sme vymysleli projekt Všetko čo mám rád. Dosiahol mimoriadny divácky ohlas a cítim sa tam - aj vďaka moderátorovi Števi Škrúcanému veľmi dobre. Je to projekt, ktorý oslovil celé spektrum generácií. Som rád, že som mohol byť súčasťou aj ďalších TV formátov, za všetky ostatné by som spomenul obľúbenú Zem speva.

Čo Vás ako hudobníka a moderátora viac naplňa? Hra a spev pred davom divákov alebo natáčanie relácií v postavení moderátora pred kamerami?

Myslím, že živý kontakt s divákom je vždy osobnejší a výnimočnejší. Treba však povedať i to, že televízia má veľkú moc a zrazu sa stáivate súčasťou mnohých príbytkov a domovov. V tom je zasa veľkosť televízie.

Byť na výslni musí byť určite veľmi náročné. Kto je Vaším najväčším podporovateľom?

Ako som už spomenul, celý príbeh okolo beriem s veľkou rezervou aj pokorou. Som veriaci človek, ďakujem za všetko Bohu. Keby nebolo mojej blízkej rodiny - manželky a dvoch krásnych detí, pravdepodobne by nebolo ani to ostatné.

Ako zvyknete tráviť čas pred koncertom a moderovaním?

V absolútnom tichu a relaxe...

Pri svojej práci si určite musíte dávať pozor aj na svoje hlasivky. Ako sa o ne staráte?

Moja skúsenosť je taká, že čím viac sa snažím byť opatrnejší, tým skôr ochorím. Preto žijem aktívne - športujem, chodievam do sauny, ale hlavne nájdem si čas na svojich najbližších. Aj to je obrovská forma relaxu.

Akú vodu pijete pri koncertoch? Je to skôr čistá voda z vodovodu alebo iný nápoj?

Áno, je to vždy čistá - mierne chladená, ale hlavne bezbublínková voda.

Dodržiavate doma s rodinou zdravý pitný režim?

Samozrejme. Ako otec rodiny som rád, že žijeme na mieste, kde nepočítame na prídel pitnú vodu. Keď ju máte každý deň a v množstve aké potrebujete, nevnímate jej význam. Nie každá krajina má to šťastie. Len pre ilustráciu, keď sme koncertovali v Japonsku, prekvapilo nás, že na sprchovanie sme v hoteli dostali žetón. Vďaka nemu nám sprcha vydala isté obmedzené množstvo vody na sprchovanie, ktoré nám podľa našich slovenských štandardov samozrejme nestačilo... A ak máte nedostatok vody na pitie, to už je iný problém...

Aby som však ten pitný režim odľahčil a hájil farby nás východňanov - čas od času je súčasťou toho pitného režimu aj dobré víno, samozrejme všetko s mierou:).

Čakajú Vás v najbližšej dobe nejaké zaujímavé projekty či koncerty?

Je ich mnoho, veľmi sa však teším na spoločný koncert s božským Karlom Gottom i fenomenálnou Marikou Gombitovou. Bude 1. mája - doma v Košiciach.

A na záver, čo by ste odkázali čitateľom Vodníka?

Aby čistota, jednoduchosť, čírosť, radosť i priezračnosť, ktorú voda v sebe skrýva objavili aj vo svojom živote a boli pritom šťastní.

Ako ste sa dostali k spevu a hre na husliach?

Jednoducho - rozhodol tak môj otec, muzikant a ja som musel poslúchnuť ☺.

Je známe, že ste lídrom kapely Kandráčovci. Aká bola cesta k vzniku tejto formácie?

Zaujímavá. Už v ranej mladosti sme s otcom, bratom a mamou tvorili rodinnú kapelu. Neskôr som prešiel rôznymi folklórnymi súbormi, medzi iným i známym vojenským VUS-om v Bratislave. Zlom však nastal v roku 2003, keď som začal pracovať v Slovenskom rozhlas. Jedného dňa si ma vtedajší riaditeľ pozval k sebe a stroho mi oznámil - založíš ľudovú hudbu Ondreja Kandráča a budete reprezentovať rozhlas i náš región. No a bolo to...

Kedy ste zaznamenali rapidný nárast popularity Vašej skupiny?

Popularitu nemapujem a ani nejako extra neprežívam. Som však rád, keď sa ľuďom naša hudba i slovo páči a chodiajú na naše koncerty. Viem však, že už zajtra to môže byť úplne inak. Som však vďačný našim fanúšikom za to, že i vďaka nim sa folklór a etno hudba stali mimoriadne módnou v tejto dobe.

Spolu s Ivanom Táslerom a skupinou IMT Smile ste v minulom roku zaznamenali neskutočný úspech so skladbou Sokoly.

Kto a ako prišiel s nápadom spojiť Vaše dve kapely a nahráť tento singel?

S mamkou, speváčkou ľudových piesní Monikou Kandráčovou

Malá ťava
sa pýta mamy,
ťavy:

- Mami, a prečo máme také veľké hrby na chrbte?
- Lebo tam si ukladáme zásoby vody, aby sme vydržali dlho v púšti.
- A mami, načo máme také veľké mihalnice?
- To keď je piesočná búrka, aby nám nešiel tak piesok do očí.
- A mami, načo máme také zvláštne chodidlá odspodu?
- No môj malý, aby sme lepšie prechádzali po piesku a piesočných dunách.
- A mami, načo nám je toto všetko v Bojniciach?

Tak vy by ste chceli vidieť
kto vám na pole vylieva
obsah svojej žumpy?

Potápač sa
kochá podvodným
svetom asi
šiestich metrov pod hladinou,
keď v rovnakej hĺbke vidí
nejakého kolegu. Ten napodiv nemá
žiaden dýchací prístroj. Potápač zo-
stúpi o ďalšie dva metre a druhý ho po
chvilke nasleduje. Zostúpi ešte hlbšie,
ale po pár sekundách je druhý opäť
vedľa neho.

Potápač si to nevie vysvetliť, a tak
vytiahne tabuľku so špeciálnou krie-
dou na písanie pod vodou a napíše:
„Ako to robíš bez prístroja?“
Druhý mu tabuľku vytrhne
a napíše:
„Ja sa topím!“

Fyzik, biológ
a chemik stoja po prvý-
krát na brehu oceánu. Fyzik je
fascionovaný vlnami, povie, že musí
preštudovať dynamiku ich turbulent-
ného prostredia a už sa nevráti. Biológ
zbadá medúzu, morského koníka,
nejaké ryby.
Nemôže odolať pokušeniu, tiež sa
ponorí do vody
a už sa nevráti. Chemik ostane stáť
na brehu a zapíše si: „Fyzici
a biológovia sú rozpustní
v morskej vode.“

Slovák má
len tri želania počas
dovolenky:
- jemný, zlatistý piesok
- čistá voda
- a hlavne aby sa miešačka
nepokazila

Na
pláži vylovili
fľašku, v nej lístoček:
- Stroskotal som na pustom
ostrove. Nie sú tu ani banditi, ani
policajti, ani banky, ani exekútori,
ani daňové kontroly.
Bodaj ste tam všetci pokapali
od zúvstih!

Čo je to
časopriestor?
Keď majster povie robotníkom:
„Budete kopať kanál odtiaľto až
do zajtra.“

Malý
Fenko plače
pred školou.
Školník podíde
k chlapcovi a pýta sa:
„Fenko, prečo plačeš?“
Fenko: „Pán riaditeľ spadol
do žumpy a napil sa.“
Školník sa čuduje:
„Veď ostatní chlapci
neplačú.“
Fenko skloní hlavu
a smutne odpovie:
„Oni to videli
a ja nie.“

Vedomostný test

Súťaž

V minulom čísle Vodníka ste vo vedomostnom teste preukázali Vaše bohaté znalosti, preto sme si pre Vás opäť pripravili sériu otázok. Ak ste pozorne čítali články v tomto vydaní, určite nebudete mať problém určiť správne odpovede nášho tohtoročného vedomostného testu. Aj tento rok súťažíte o skvelé ceny. Veľa šťastia a bystré oko pri prezeraní nášho Vodníka 😊.

1. Ktorý z týchto závodov nepatrí do pôsobnosti Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s.?

- a) Prešov
- b) Sabinov
- c) Svidník

2. Ako sa volajú najväčšie vodárenské nádrže východného Slovenska?

- a) Starina a Bukovec
- b) Hornád a Torysa
- c) Tichý potok a Starina

3. Koľko závodov má Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.?

- a) 6
- b) 9
- c) 12

4. Do kanalizácie nemožno vylievať:

- a) Špinavú vodu
- b) Odpadovú vodu z práčky
- c) Oleje, tuky, lieky

5. Ktorý orgán reguluje ceny vodného a stočného na Slovensku?

- a) Ministerstvo životného prostredia
- b) Vodárenské spoločnosti
- c) Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

6. Prečo je spravodlivá cena spravodlivejšia?

- a) Lebo znamená férové rozdelenie nákladov medzi všetkých odberateľov
- b) Lebo sa skladá z fixnej a variabilnej zložky
- c) Lebo znamená zníženie nákladov

7. Čo slúži na úpravu surovej vody?

- a) ČOV – čistiareň odpadových vôd
- b) Vodomer
- c) Úpravňa vody

8. Aký je slogan Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti?

- a) Sme tu pre Vás
- b) Voda, ktorej môžete veriť...
- c) Prinášame Vám to najcennejšie...

9. Kedy je Svetový deň vody?

- a) 22. marca
- b) 15. apríla
- c) 28. marca

Rezervačný systém pre návštevu v zákaznických centrách VVS, a.s.

Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. v záujme skvalitnenia a sprístupnenia služieb v zákaznických centrách ponúka klientom nový objednávací systém.

Zákazník VVS, a.s.

Ako systém funguje?

- ✓ Zákazník sa prostredníctvom call centra telefonicky objedná na presný dátum a čas vybavenia svojej požiadavky v konkrétnom zákaznickom centre.
- ✓ Po príchode na vybrané zákaznické centrum je vybavený prednostne.
- ✓ Systém platí pre všetky zákaznické centrá VVS, a.s..

Zákaznícke centrá	Adresa
Bardejov	Duklianska 3, 085 64 Bardejov
Humenné	Osloboditeľov 108, 066 31 Humenné
Snina	Hviezdoslavova 2, 069 01 Snina
Košice	Vysokoškolská 1, 042 48 Košice
Michalovce	P. O. Hviezdoslava 50, 071 01 Michalovce
Prešov	Kúpeľná 3, 080 01 Prešov
Rožňava	Štítnická 19, 048 01 Rožňava
Revúca	Reussova 718/5, 050 01 Revúca
Svidník	Stropkovská 643/79, 089 01 Svidník
Trebišov	Komenského 1872, 075 01 Trebišov
Vranov nad Topľou	Mlynská 1348, 093 19 Vranov nad Topľou

Šetrite svoj čas a náklady! Realizujte svoje požiadavky telefonicky!
Naše call centrum je Vám k dispozícii.

Prostredníctvom call centra môžete:

- ✓ nahlásiť stav počítadla vodomera
- ✓ nahlásiť poruchu
- ✓ podať reklamáciu a sťažnosť
- ✓ objednať vývoz odpadových vôd v rámci projektu Čisté obce
- ✓ nahlásiť zmenu platobných podmienok
- ✓ nahlásiť zmenu korešpondenčnej adresy
- ✓ nahlásiť zmenu mesačných záloh, založiť nový rozpis záloh
- ✓ realizovať objednávku na iné produkty a služby poskytované našou spoločnosťou

Poskytneme Vám informácie o:

- ✓ Vašej faktúre a platbách
- ✓ stave Vašich pohľadávok
- ✓ stave riešenia Vašej reklamácie a sťažnosti
- ✓ stave riešenia Vašej žiadosti o vodovodnú alebo kanalizačnú prípojku
- ✓ projekte Čisté obce (vývoze odpadových vôd pre domácnosti)
- ✓ projekte Prípojka za 1 EUR (realizácia novej vodovodnej a kanalizačnej prípojky za 1 EUR)
- ✓ obchodných podmienkach
- ✓ potrebných dokladoch k vybaveniu Vašich požiadaviek
- ✓ našich produktoch, službách a cenách

Telefónne čísla CALL CENTRA k Vaším službám

Košice	055/7952 777
Michalovce	056/6810 777
Bardejov	054/7864 777
Humenné	057/7870 777
Snina	057/7870 777
Svidník	054/7865 777
Trebišov	056/6712 777
Vranov nad Topľou	057/4871 777
Prešov	051/7572 777
Rožňava	058/4824 777
Revúca	058/4824 777